

HINDAMISTULEMUSED: ARVUTIOSKUSED

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE
KVALITEEDIAGENTUUR

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

EKKA

Projekti tegevusi rahastatakse ESF-i programmi „Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine“ tegevuse 6.5. „Täiskasvanute täienduskoolituse kvaliteedi arendamine“ raames.

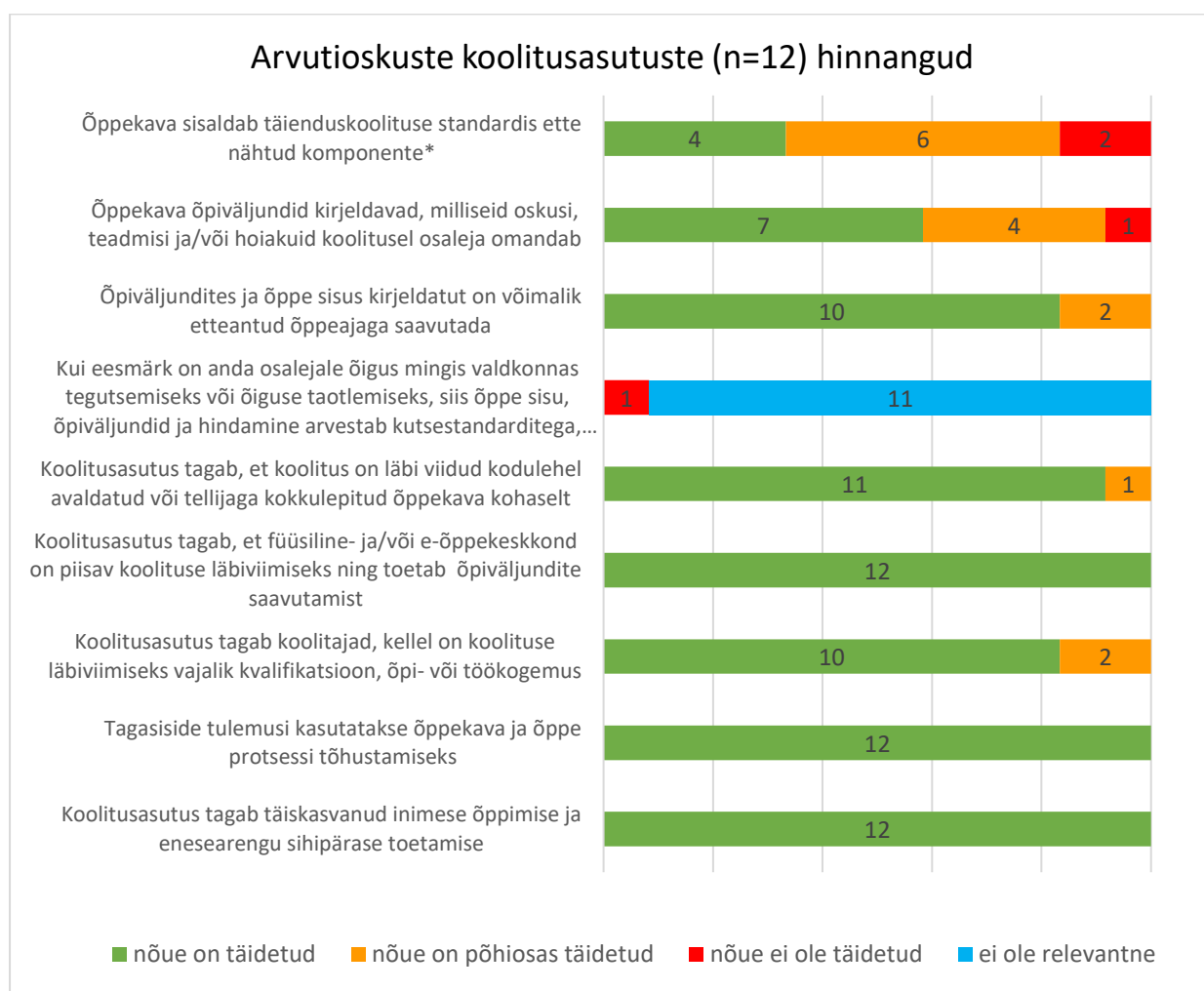
Kokkuvõtte koostas: Reet Taimsoo

2020. aastal hindas EKKA arvutioskuste valdkonnas **12 koolitusasutuse** õppe kvaliteeti. Hinnatud asutustest 10 olid arvutioskuste valdkonna koolituste pakkujad, ülejäänud 2 pakkusid koolitusi ka teistes valdkondades, nt ettevõtlus- ja raamatupidamiskoolitusi. Nendes kahes asutuses hinnati peale arvutioskuste valdkonna ka teiste valdkondade õppekavasid. Kokku hinnati arvutioskuste valdkonnas 30 õppekava. Hindamisel osales 10 eksperti. Hindamiskomisjonid olid 3–5 liikmelised.

Hinnatud 12 asutusest sai positiivse tulemuse 8 asutust ja negatiivse tulemuse 4 asutust. Neist asutustest osales kordushindamisel 2 asutust, kes läbisid kordushindamise positiivselt. Kaks asutust saavad kordushindamisel osaleda 2021. aastal.

Hindamise tulemused

Arvutioskuste valdkonna täienduskoolitusasutuste hindamiste tulemused on esitatud joonisel 1, kus on iga hinnatud kriteeriumi taha märgitud vastava hinnangu saanud asutuste arv.

Joonis 1. Arvutioskuste koolitusasutuste (n=12) hinnangud arvudes.

* Kriteerium, mille sisu erines I ja II poolaastal. I poolaastal hinnati, kas õppekava sisaldas täienduskoolituse standardis märgitud õppekava komponente. II poolaastal vaadeldi osasid komponente detailsemalt. Näiteks hinnati I poolaastal, kas õppekava pealkiri on olemas, II poolaastal aga seda, kas õppekava pealkiri väljendab võimalikult täpselt koolituse sisu.

Õppe kvaliteedi hindamistest selgus, et suuri probleeme arvutioskuste valdkonnas ei ole, kuid rohkem kui pooltes õppekavades oli mõningaid puudujääke. Ekspertide hinnangul valmistas enim probleeme **õppekavades kajastatud info**. Osades õppekavades olid **puudu täienduskoolituse standardis ette nähtud komponendid** (vt joonis 1).

Järgnevalt on kirjeldatud peamised tulemused kriteeriumite järgi. Kriteeriumid on markeeritud kastis.

Õppekava sisaldab täienduskoolituse standardis ette nähtud komponente.

Tegemist on I poolaastal õppekavade hindamise koondkriteeriumiga, mille hinnang kujunes 9 alamkriteeriumi põhjal. II poolaastal hinnati süvitsi õppe lõpetamise tingimusi ja õppekava pealkirja vastavust sisule.

Õppekava nimetus

Õppekava nimetuse tehnilise olemasolu ja nime vastavusega koolituse sisule probleeme ei olnud. Kahel asutusel soovitasid eksperdid muuta õppekava nimetust konkreetsemaks ja märkida koolituse pealkirja, millise programmi väljaõppega on tegu.

Õpingute lõpetamise tingimused

Kõikidest alamkriteeriumitest osutus õpingute lõpetamise tingimuste ja väljastatavate dokumentide õppekavas märkimine üheks suuremaks komistuskiviks. Sellest tulenevalt kujunes kahel asutusel kogu kriteeriumi hinne lõpuks negatiivseks. Peamiseks probleemiks oli, et nõutavast infost oli õppekavas ainult pool. Näiteks oli kirjas, mida peab õppija tegema, et koolitus lõpetada, kuid puudus väljastatav dokument. Juhtus ka vastupidi – kirjas oli info, et õppija saab tunnistuse, kuid ei selgunud, mida ta selleks tegema peab. Samuti ilmnes osade moodulite järgi koostatud õppekavades, et kirja ei oldud pandud iga mooduli lõpetamise tingimusi ja õpiväljundite hindamise viise.

Õppekava õpiväljundid kirjeldavad, milliseid oskusi, teadmisi ja/või hoiakuid koolitusel osaleja omandab.

Kõigist 12-st hinnatud asutustest sai üks asutus selle kriteeriumi hinnanguks „0 – nõue ei ole täidetud“. Põhjuseks olid moodulipõhised õppekavad, kus osadele moodulitele olid õpiväljundid jäänud sõnastamata. Kahel koolitusel, mis olid moodulid mahukamast õppekavast, ei olnud võimalik tuvastada, millised mahuka õppekava õpiväljunditest kuuluvad eraldi koolitusena välja kuulutatud moodulitele. Selline lähenemine ei ole õppijasõbralik ja võib õppijas tekitada põhjendamatuid ootusi enamate oskuste ja teadmiste omandamiseks, kui sellel koolitusel tegelikult omandatakse. Ühes õppekavas erinesid koolituse tutvustuses ja

õppekavas toodud õpiväljundid mitte ainult sõnastuse vaid ka sisu poolest, mistõttu ei olnud selge, millised teadmised, oskused ja hoiakud õppija koolituse lõpuks omandab.

„Nõue põhiosas täidetud“ hinnangu said asutused, mille õppekavade õpiväljundites oli vaja teha täpsustusi. Näiteks hõlmas õppekava nii praktiliste kui ka teoreetiliste teadmiste omandamist, aga õppekavast olid puudu praktiliste teadmiste omandamise õpiväljundid. Tuli ka ette, et õpiväljundid olid liiga üldised, viidates näiteks valdkonna põhioskuste omandamisele – samas ei selgunud, milliseid põhioskusi koolitusel tegelikult õpetatakse.

Õpiväljundites ja õppe sisus kirjeldatud on võimalik etteantud õppeajaga saavutada.

Hinnatud 12-st koolitusasutusest enamik (10 asutust) on saanud selle kriteeriumi hindeks „2 – nõue on täidetud“, mis näitab, et üldiselt selle kriteeriumi täitmisega valdkonna koolitusasutustel probleeme ei ole. Asutusi võib usaldada, sest nende koolituste õpiväljundid ja õppe aeg on tasakaalus ning õpiväljundeid on võimalik etteantud ajaga saavutada. „Nõue põhiosas täidetud“ hinnangu said kaks asutust, millel olid koolituse kirjelduses ja õppekavas koolituse mahu osas esitatud erinevad andmed. Ühel juhul tuli erinevus sellest, et koolitust reklaamivas kirjelduses oli esitatud koolituse maht ilma iseseisva töö ajata, samas õppekavas oli kirjas ka iseseisva töö maht. Õige on läbivalt märkida kogu õppe maht nii õppekavasse kui ka koolituse kirjeldusse, et mitte õppijat eksitada ja peibutada näiliselt lühema koolitusega.

Kui koolituse eesmärk on anda osalejale õigus mingis valdkonnas tegutsemiseks või vastava õiguse taotlemiseks (nt kutse), siis õppe sisu, õpiväljundid ja hindamine arvestab kutsestandardites, õigusaktides sätestatud nõuetega.

Ainult üks 12-st hinnatud asutusest valmistas õppijat kutse taotlemiseks ette ja sai selle kriteeriumi hinnanguks „0 – nõue ei ole täidetud“. Ülejäänud 11 asutuses ei olnud kriteeriumi hindamine asjakohane, mistõttu said nad hinnangu „3 – ei ole relevantne“.

Negatiivse hinnangu saanud asutus valmistas ette kutseeksamiks, kuid koolituse õppekava põhines kehtivuse kaotanud kutsestandardil. Seega ei olnud koolitusel omandatavad teadmised ja oskused piisavad kutseeksami sooritamiseks.

Koolitusasutus tagab, et koolitus on läbi viidud kodulehel avaldatud või tellijaga kokkulepitud õppekava kohaselt.

Selle kriteeriumi täitmisega koolitusasutustel probleeme ei ole. Hindamiste põhjal võib öelda, et õppekavasid viiakse ellu vastavalt kokkulepitule. Hinnatud 12-st asutusest 11 sai selle

kriteeriumi hindeks „2 – nõue on täidetud“. Ühe asutuse puhul andis komisjon soovitusi, kuidas esitleda õppekavades andmeid ühtlasemalt ja selgemini.

Koolitusasutus tagab, et füüsiline õppekeskkond (õppevahendid, seadmed, ruumid, ligipääs jms) ja/või e-keskkond on piisav täienduskoolituse läbiviimiseks ning toetab õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist.

Hindamistest selgus, et kõikide koolitusasutuste füüsiline õppekeskkond ja/või e-keskkond on piisav koolituste läbiviimiseks. Hindamiskomisjon lisas siiski mõnele koolitusasutusele arenguvõimalusi, näiteks kirjeldada õppekavas, millistele parameetritele vastav arvuti peab õppijal olema (nt veebikaamera/mikrofoni olemasolu, soovitatav internetikiirus, et õppija saaks e-õppes tõhusalt osaleda).

Koolitusasutus tagab koolitajate olemasolu, kellel on koolituse läbiviimiseks vajalik kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus.

Hinnatud 12-st koolitusasutusest enamik (10 asutust) on saanud selle kriteeriumi hindeks „2 – nõue on täidetud“, mis näitab, et üldiselt selle kriteeriumi täitmisega valdkonna koolitusasutustel probleeme ei ole. Koolitusasutustes on õppe andmiseks piisavalt kvalifitseeritud koolitajaid. „1 – nõue on põhiosas täidetud“ hinnangu said kaks asutust, mille veebilehtede osade koolituste juures ei olnud välja toodud koolitajate nimesid, kes neid koolitusi tegid. Ühes asutuses olid õppekavadesse märgitud kõikide koolitajate nimed, kuid mõnest õppekavast puudus koolitaja kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldus.

Tagasiside tulemusi kasutatakse õppekava ja õppe protsessi tõhustamiseks.

Kõik hinnatud koolitusasutused koguvad tagasisidet ja enamik neist kasutab tagasisidet õppe kvaliteedi parendamiseks. Seega said kõik asutused hinnangu „2 – nõue on täidetud“.

Koolitusasutus tagab täiskasvanud inimese õppimise ja enesearengu sihipärase toetamise.

Hinnatud 12-st asutusest kõik on saanud selle kriteeriumi hindeks „2 – nõue on täidetud“, mis näitab, et selle kriteeriumi täitmisega valdkonna koolitusasutustel probleeme ei ole. Samas

on kriteeriumit keeruline hinnata, kuna täiskasvanute koolituse seadusest selle nõude lävendit üheselt sõnastatuna ei leia. Seetõttu on komisjon oma hinnangutes lähtunud, kas koolitusasutus üldse on sellele küsimusele teadlikult ja süsteemselt lähenenud või kas selle tegevuses on midagi, mis selgelt viitab, et õppija huvid jäetakse tahaplaanile. Hinnangu andmisel võeti arvesse ka eelnevate kriteeriumite hindamisel saadud infot.

Täienduskoolitusasutuste tugevused ja hea praktika arvutioskuste valdkonnas

Projektikoordinaatorid toetavad õppijaid ja koolitajaid (veebi)koolituste tegemisel

Ühes koolitusasutuses oli igale koolitusele määratud projektikoordinaator, kelle ülesanne oli tagada, et õpe toimuks vastavalt kokkulepitud tingimustele, ja toetada nii õppijaid kui ka koolitajaid veebipõhisel õppel.

Õppija vajadusi arvestavad terviklikud lähenemised

Ühes koolitusasutuses oli õppijal võimalik oma vajadustest lähtuvalt valida sobiv koolituspakett. Lisaks erialaste teadmiste ja oskuste omandamisele võib õppija vastava paketi valimisel saada ka karjäärinõustamist ning tuge töökoha leidmisel. Hindamiskomisjon tunnustab sellist õppijast lähtuvat lähenemist ja leiab, et antud praktika vääriks järgimist ka teistes täienduskoolitusasutustes.

Ühes koolitusasutuses selgitatakse õppijate eelnevad kogemused ja teadmised ning ootused koolitusele välja kursusele eelneva suhtluse käigus. Positiivne on, et õppijad jaotatakse saadud info põhjal väikestesse gruppidesse, mis loob eeldused koolituse tegemiseks sobiva tempoga, ja on koolitajale abiks sobivate näidete valikul. Väikesed õppegrupid võimaldavad koolitajal keskenduda igale õppijale ja tagada seeläbi eelnevalt kokkulepitud teemade käsitlemise. Kui õppija pole saanud mõjuvatel põhjustel lühiajaliselt õppes osaleda, tehakse lisatunde (sh veebipõhiselt). Asutus suhtleb õppijatega aktiivselt nii enne koolitust, koolituse jooksul kui ka pärast koolitust. Koolitusasutus pakub igale õppijale konsultatsioone ja koolitajate abi kaks kuud pärast koolituse läbimist. Õppija saab omandatud teadmisi ja oskusi pärast koolitust edasi harjutada, kuna tema käsutusse jääb tarkvara *Adobe Creative Cloud* täispaketi kasutusõigus. Viiruse leviku perioodil on koolitused toimunud veebis distantsõppena. Selle käigus on kogutud õppijatelt tagasisidet koolituse parendamiseks ning uuritud õppijatele toeks olemise võimalusi.

Ühes koolitusasutuses kinnitavad õppija vajadustega arvestamist praktilised koolitused, kus muuhulgas kasutatakse iseseisvaid harjutusi, mis kinnistavad teadmisi ja näitavad kätte segased kohad. Osalejad saavad kontrollida õppimise tulemusi. Kõik küsimused saavad vastused, vajadusel korratakse teemat, kasutades teisi näiteid. Koolituspäeva lõpus on 15 minutit aega täiendavate küsimuste jaoks. Koolituse tempo valitakse üldist grupi edenemist jälgides. Kes jääb maha, seda aitab koolitaja järgi. Koolitaja arvestab õppijate vajadusi, tausta

ja ametit – kui küsija on müügijuht, selgitab koolitaja teemat uuesti müügijuhi vaatevinklist. Koolitusel kasutatavad harjutused ja näited on elulised ja vajaduspõhised. Seepärast küsib asutus koolitusele registreerumisel osaleja ametit. Koolituse lõppedes saavad kõik osalejad kaasa tööfailid ja viiteid lisamaterjalidele. Osalejal on võimalik peale koolitust esitada e-kirja teel küsimusi õpitu rakendamise osas. Koolitaja juhendab, kuid ei tee lahendust valmis. Ta on konsultandi rollis ja aitab küsijal jõuda lahenduseni. Komisjoni hinnangul toetab koolitusasutus koolituste ülesehituse, kasutatava metoodika ja õppimist toetava lähenemise abil koolitusel osaleja õppimist ja enesearengut. Tunnustust vääriv on tugi osalejale pärast koolituse lõpetamist

Õppijale täiendava info jagamine koolitusvaliku tegemisel

Osad koolitusasutused on oma veebilehele lisanud info „Vali koolitus targalt!“, kus on Kutsekoja, Eesti Töötukassa ja Erasmus+ programmi poolt välja töötatud tööleht-küsitlus oma koolitusvajaduse määratlemiseks. Veebilehtedelt leiab ka Erasmus+ programmi ja EPALE video selle kohta, millega arvestada koolituse valimisel.

Peamised kitsaskohad ja üldised tähelepanekud

Arvutioskuste valdkonna koolitusasutused on hindamisel üldiselt edukad

Hinnatud 12-st koolitusasutusest sai positiivse tulemuse 8 asutust. Kordushindamisel on osalenud 2 asutust, mõlemad said samuti positiivse tulemuse. Negatiivseid hinnanguid anti kolme kriteeriumi puhul. Kahel juhul ei olnud täidetud nõue, mis ütleb, et õppekava peab sisaldama täienduskoolituse standardis ette nähtud komponente, sh peavad olema välja toodud õpingute lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid. Üks koolitusasutus sai õpiväljundite kriteeriumi hinnanguks „0 – nõue ei ole täidetud“, sest osadele moodulitele olid õpiväljundid jäänud sõnastamata. Üks koolitusasutus valmistas ette kutseeksami, kuid koolituse õppekava põhines kehtivuse kaotanud kutsestandardil, seetõttu oli ka hinnang negatiivne.

Õppe läbiviimise kvaliteediga asutustel üldiselt probleeme ei olnud. Hindamised näitasid, et õppes on teooria ja praktika tihedalt seotud, õppijaid toetakse nii kursuse toimumise ajal kui ka pärast kursuse lõppu. Tagasisidet kasutatakse õppekava arenduseks ja koolitajad on valdavalt valdkonnas tegutsevad praktikud, kes osalevad ka õppekavade koostamisel.

Enamik hinnatud koolitusasutustest pakkusid laias valikus koolitusi ainult arvutioskuse valdkonnas

Koolituste valik ühes koolitusasutuses oli enamasti üsna lai – pakuti nii lühiajalisi kui ka mahukaid kursusi. Baasoskusi omavatele sihtrühmadele pakutakse spetsiifilisemaid ja lühemaid koolitusi. Enamasti on kliendil koolitusasutuselt võimalik tellida oma vajadustele vastavaid koolitusi ja koolitajad on nende korraldamisel paindlikud. Sageli pakutakse ühel teemal erineva taseme koolitusi, nt Excel algajatele ja Excel edasijõudnutele.

Kahe asutuse puhul oli tegemist sellistega, mis pakuvad koolitusi ka teistes valdkondades. Kumbki neist ei läbinud esimesel korral hindamist positiivse tulemusega ja puudusi esines rohkem kui ühes kriteeriumis. Sellest võib järeldada, et mitmes valdkonnas korraga koolitusi pakuvatel asutustel on rohkem raskusi kvaliteedi tagamisega kui ainult arvutioskuste valdkonnas tegutsevatel koolitusasutustel.

TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISE KOKKUVÕTTED 2020

ARVUTIOSKUSED

HINDAMISTULEMUSED:
ARVUTIOSKUSED

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

ETTEVÕTLUS JA ISIKUARENG

HINDAMISTULEMUSED:
ETTEVÕTLUS JA
ISIKUARENG

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

JUUKSURITÖÖ JA ILUTEENINDUS

HINDAMISTULEMUSED:
JUUKSURITÖÖ JA
ILUTEENINDUS

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

MEHAANIKA JA METALLITÖÖ

HINDAMISTULEMUSED:
MEHAANIKA JA
METALLITÖÖ

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

SOTSIAALTÖÖ JA NOUSTAMINE

HINDAMISTULEMUSED:
SOTSIAALTÖÖ JA
NOUSTAMINE

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

TURUNDUS JA REKLAAM

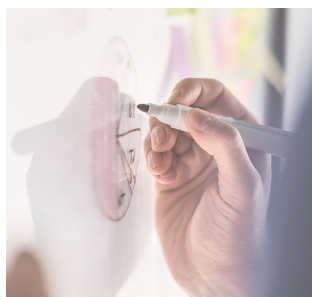

HINDAMISTULEMUSED:
TURUNDUS JA
REKLAAM

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE KVALITEEDI HINDAMINE 2020: TULEMUSED JA ÕPPETUNNID

TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
KVALITEEDI HINDAMINE 2020:
TULEMUSED JA ÕPPETUNNID

